

Kaupunginhallitus
Kaupunginhallitus

§ 5
§ 24

18.01.2021
25.01.2021

Oikaisuvaatimus kaupunginhallituksen päätökseen 26.10.2020 § 408, asumisessa syntyneiden lietteiden vastaanotto- ja käsittelysopimus

2041/14.06.01/2017

Kaupunginhallitus 18.01.2021 § 5

Valmistelija: kaupunginlakimies Antti Mäkelä, antti.makela@salo.fi, 02 778 2302.

Edellisestä sopimuksen hyväksymistä koskevasta päätöksestä on jätetty oheismateriaalissa oleva, 18.11.2020 päivätty oikaisuvaatimus.

Yhteensä 53 yksityishenkilöä ja 3 yhteisöä ovat hakeneet oikaisua kaupunginhallituksen päätökseen, jolla kaupunginhallitus oli hyväksynyt sopimuksen asumisesta syntyneiden lietteiden toimittamisesta ja käsittelystä Salon keskuspuhdistamolla. Solmittava sopimus on määräaikainen ja päättyisi 31.12.2021.

H. Koskinen Oy:n, Harri Nikkanen Oy:n, Salon Yrittäjät ry:n ja myötäpuolten oikaisuvaatimus

Oikaisuvaatimuksen esittäjät vaativat, että päätös kumotaan. Sako- ja umpikaivolietteen laskutusta ei tule siirtää Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n hoidettavaksi.

Muutoksenhakijoiden mukaan asianosaisia ei ole kuultu. Kuulla olisi tarvinnut kaupungin asukkaita, yrityksiä, niiden palveluita käyttäviä asiakkaita sekä jätevesilietteitä käsitteleviä toimijoita. Alan yrittäjille ei ole annettu mahdollisuutta tulla kertomaan näkemyksiään asiasta, vaikka sopijapuolena olevan Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n edustajat ovat olleet kokouksissa kuultavana.

Asiassa olisi tullut hallintolain 41 §:n mukaisesti varata vaikuttamismahdollisuus myös niille, joiden työntekoon asian ratkaisulla on huomattava vaikutus.

Päätöksellä on suuret vaikutukset kaupungin asukkaisiin, koska sakokaivolietteen käsittelymaksu kaksinkertaistuu ja umpikaivolietteen maksu kolminkertaistuisi.

Jos sopimus hyväksytään, saisi Lounais-Suomen Jätehuolto Oy taloudellista hyötyä Salon kaupungin asukkailta, koska vesilaitoksen hinnat ovat edulliset.

Muualla Suomessa toimitaan yleisesti siten, että kunnan vesilaitos laskuttaa kuljetusyrityksiä. Tämä ei voi olla lainvastaista. Laskutuksen siirtäminen Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:lle tulee lisäämään Salon kaupungin asukkaiden kustannuksia.

Jätehuollon palvelutehtävän siirtäminen kuntien omistamalle yhtiölle vaatii, että asiasta päätetään erikseen. Tällaista erillispäätöstä ei ole tehty.

EU:n säätämä direktiivi muuttaa yhdyskuntajätteen käsitettä. Direktiivin mukaan yhdyskuntajätteeseen ei kuulu sakokaivoista sekä viemäriverkosta ja viemärivereden käsittelystä peräisin oleva jäte. Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:llä ei ole oikeutta laskuttaa sakokaivolietteen käsittelymaksuja.

Muutoksenhakijat toteavat vielä, että käsittelymaksun yhtenäishinnoittelu eriarvoistaa asukkaita. Yleiseen viemäriverkkoon liittyneiden maksut poikkeavat suhteettomasti niiden asukkaiden maksuista, jotka eivät asu vesilaitoksen toiminta-alueella.

Kannanotot oikaisuvaatimuksessa esitettyihin väitteisiin

Asiassa on kysymys sopimusehdoista, joilla Salon keskuspuhdistamo toimisi Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n osoittamana yhtenä lietteen vastaanottoaikkana. Kaupunki on liittyessään alueelliseen jätehuolto-yhtiöön siirtänyt asiaan liittyvät viranomaistehtävät ylikunnalliselle jätehuoltolautakunnalle. Tämän tehtävänä on vahvistaa jätteen käsittelymaksut, jossa yhteydessä on kuultava asianosaisia säädetyllä tavalla.

Osakassopimuksessa on palvelutehtävät siirretty ylikunnalliselle jäteyhtiölle eli Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:lle. Osakassopimuksessa sekä valtuuston hyväksymissä jätehuoltomääräyksissä on todettu, että Lounais-Suomen Jätehuolto Oy osoittaa jätteen vastaanottoaikat. Salon keskuspuhdistamon asema lietteen vastaanottoaikkana vahvistetaan nyt käsittelyssä olevassa sopimuksessa. Sopimus liittyy kunnallisen jätehuolto-yhtiön ja Salon keskuspuhdistamon väliseen toimintaan. Sopimuksen luonne ja asian käsittelyn aiemmat vaiheet huomioiden on asiaan liittyvä kuuleminen ollut riittävää. Lisäksi Salon seudun jätteenkuljetusyrittäjien edustajia on kuultu vielä 19.10.2020 järjestetyssä tilaisuudessa, jossa on esitelty nyt päätettävänä olevaa toimintamallia ja vastattu tilaisuudessa esitettyihin kysymyksiin.

Salon on jo aiemmin siirtänyt kaikki jätehuollon toteuttamiseen liittyvät tehtävät ylikunnalliselle jätehuoltolautakunnalle ja palvelutehtävät Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:lle.

Edellä asian aiemmissä käsittelyissä on tarkasteltu EU-direktiivin jättemääritelmän rajauksen merkitystä tässä asiassa. Olennaista on, ettei vastuunjako kansallisessa lainsäädännössä eli jätelain valmistelutyössä ilmeisesti olla muuttamassa sako- ja umpikaivolietteenkään osalta. Jättesäädöspaketiksi nimetyssä jätelainsäädännön uudistushankkeessa on julkaistu jätelain hallituksen esityksen luonnos. Ehdotusluonnoksen mukaan yhdyskuntajätteen määritelmästä poistettaisiin jätedirektiivin mukaisesti viittaus sako- ja umpikaivolietteeeseen. Samalla lisättäisiin uudeksi 2 b kohdaksi saostus- ja umpisäiliöljetteen määritelmä, jolla tarkoitettaisiin talousjätevedestä saostussäiliössä, umpisäiliössä, pienpuhdistamossa tai muussa vastaa-vassa käsittelyjärjestelmässä

muodostuvaa lietettä. Määritelmä käytettäisiin jäljempänä laissa muun ohella jätehuollon vastuunjako, kunnan jätehuoltomääräyksiä ja jätemaksuja koskevista pykälissä - mitä ilmeisimmin vastaavaan tapaan kuin nykyään.

Liikelaitos Salon Vesi vahvistaa osaltaan käsittelymaksunsa. Sen jälkeen, kun keskuspuhdistamo tulee "virallisesti" lietteen vastaanottopaikaksi, kohdistuvat vesilaitoksen johtokunnan päättämät maksut Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:öön, koska vesilaitos laskuttaa maksut yhtiöltä. Vesilaitoksen määrittämät maksut eivät siten kohdistu kuluttajiin.

Kuluttajat ja asukkaat maksavat jätehuoltolautakunnan vahvistamat maksut. Jätehuoltolautakunta on taksoja määrätessään velvollinen noudattamaan säädettyjä menettelytapoja sekä yleisiä maksun tasoa koskevia säädöksiä ja periaatteita. Päätöksestä voivat valittaa toimintakuntien asukkaat ja ne, joita asia suoranaisesti koskee.

Jätehuoltolautakunnan vahvistamat maksut sisältävät Salon osalta huomattavia korotuksia. Tämän vuoksi muun ohella Salon kaupunki on valittanut jätehuoltolautakunnan vuonna 2018 päättämistä maksuista, samoin kuin vuonna 2019 tehdyistä tarkistuksista.

Jätehuoltolautakunnan hinnoittelutoimivallan tutkimisesta hallintolainkäytössä

Turun hallinto-oikeus on 11.2.2020 antanut päätöksen Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan 4.12.2018 tekemästä taksapäätöksestä, jolla vahvistettiin muun ohella sako- ja umpikaivolietteiden maksut. Hallinto-oikeus hylkäsi valitukset. Päätöksessä hallinto-oikeus vahvistaa, että Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnalla on harkintansa mukaan oikeus vahvistaa yhtenäiset jätemaksut myös sako- ja umpikaivolietteilte. Maksut eivät hallinto-oikeuden mukaan sisällä ylikatetta.

Hallinto-oikeuden mukaan taksa ei ole lainvastainen sillä perusteella, että se on korkeampi kuin jätevesilaitoksen asiakkailtaan (liittyjiltä) perimä jätemaksu.

Hallinto-oikeus toteaa myös, että Lounais-Suomen Jätehuolto oy:n tehtäviin kuuluu jätemaksujen laskutus, koska sille on siirretty jätelain mukaiset palvelutehtävät.

Yhteenvedon voidaan todeta, ettei oikaisuvaatimuksessa esitetä perusteita, joiden nojalla kaupunginhallituksen päätöksenteko asiassa olisi lainvastainen. Päätös on otto-oikeuden käytön johdosta ollut kaupunginhallituksen toimivallassa eikä se ole syntynyt väärässä järjestyksessä.

Sopimuksen hyväksymistä koskevan päätöksen täytäntöönpanosta

Vakiintuneen tulkintalinjan mukaan kunnallisvalitus ei yleensä siirrä päätöksen täytäntöönpanoa. Tämän vuoksi kaupunginhallitus voi päättää, että sako- ja umpikaivolietteen vastaanottoa koskeva sopimusasia voidaan panna täytäntöön mahdollisesta valituksesta huolimatta.

Oikaisuvaatimus on oheisaineistona.

Sovellettuja oikeusohjeita:

Kuntalaki 92, 134 §

Jätelaki 26, 43, 78, 79 §

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus päättää hylätä valmistelusta ilmenevin perustein oikaisuvaatimuksen.

Päätös:

Marko Tapio teki Vesan kannattamana seuraavan vastaesityksen: "Kaupunginhallitus päättää hyväksyä oikaisuvaatimuksen vedoten kuntalain 1§ jossa sanotaan kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueen elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti. Joten tähän vedoten sopimusta ei voida allekirjoittaa."

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty kannatettu vastaesitys. Puheenjohtaja esitti, että järjestetään nimenhuutoäänestys, jossa kaupunginjohtajan ehdotusta kannattavat äänestävät JAA, ja Tapion esitystä kannattavat äänestävät EI.

Hyväksyttiin äänestystapa.

Järjestetyssä äänestyksessä annettiin 5 JAA-ääntä (Karnisto-Toivonen, Huittinen, Lehti, Nyysönen, Riski) ja 8 EI-ääntä (Suonio-Peltosalo, Lundén, Nikkanen, Ruokonen, Tapio, Tekkala, Vesa, Yli-Jama) yhteensä 13 ääntä.

Puheenjohtaja totesi, että järjestetyn äänestyksen voitti Tapion vastaesitys.

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä oikaisuvaatimuksen.

Päätöksen jälkeen havaittiin että: päätöstä rasittaa menettelyvirhe. Kaupunginhallituksen jäsen Marko Tapio on asian aikaisemmassa vaiheessa tehdyn oikaisuvaatimuksen johdosta esteellinen käsittelemään asiaa, sillä hän on oikaisuvaatimuksen tehneen Salon Yrittäjät ry:n hallituksen jäsen (hallintolaki 28 § 1 momentin kohta 5). Asia käsitellään uudelleen (hallintolaki 50 § 1 momentin kohta 3).

Kaupunginhallitus 25.01.2021 § 24

Valmistelija: kaupunginlakimies Antti Mäkelä, antti.makela@salo.fi, 02 778 2302.

Asian uudelleen käsittely

Päätöksen jälkeen havaittiin, että päätöstä rasittaa menettelyvirhe.

Kaupunginhallituksen jäsen Marko Tapio on asian aikaisemmassa vaiheessa tehdyn oikaisuvaatimuksen johdosta esteellinen käsittelemään asiaa, sillä hän on oikaisuvaatimuksen tehneen Salon Yrittäjät ry:n hallituksen jäsen (hallintolaki 28 § 1 momentin kohta 5). Asia on mahdollista käsitellä uudelleen (hallintolaki 50 § 1 momentin kohta 3).

Näin ollen asia on käsiteltävä uudelleen yllä olevan valmistelun pohjalta.

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus päättää hylätä valmistelusta ilmenevin perustein oikaisuvaatimuksen.

Päätös:

Marko Tapio ilmoitti olevansa jäävi, koska hän on Salon Yrittäjät ry:n hallituksen jäsen. Tapio poistui klo 17:04. Juha Punta liittyi kokoukseen klo 17:06 toimiakseen Tapion varajäsenenä.

Mikko Lundén Vesan ja Tekkalan kannattamana esitti, että kaupunginhallitus päättää hyväksyä oikaisuvaatimuksen.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty kannatettu vastaesitys. Puheenjohtaja esitti, että järjestetään nimenhuutoäänestys, jossa kaupunginjohtajan pohjaesitystä kannattavat äänestävät JAA, ja Lundénin vastaesitystä kannattavat äänestävät EI.

Järjestetyssä äänestyksessä annettiin 5 JAA-ääntä (Karnisto-Toivonen, Huittinen, Lehti, Nyysönen, Riski) ja 8 EI-ääntä (Suonio-Peltosalo, Lundén, Nikkanen, Ruokonen, Punta, Tekkala, Vesa, Yli-Jama), yhteensä 13 ääntä.

Puheenjohtaja totesi, että järjestetyn äänestyksen voitti Lundénin vastaesitys.

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä oikaisuvaatimuksen.

Juha Punta poistui kokouksesta kello 17:10, Marko Tapio palasi kokoukseen kello 17:11.